

Elke drie maanden verzorgt de VKCR een overzicht van de laatste ontwikkelingen op het gebied van kunst, cultuur en recht.

Suggesties, aanvullingen en opmerkingen zijn van harte welkom op het mailadres: nieuws.vkcr@gmail.com

INHOUD

1. Wet- en regelgeving
2. Kunsthandel
3. Criminaliteit
4. Musea
5. Restitutie
6. Uitingvrijheid
7. Overig nieuws

Kalender/ Events

Overzicht virtuele musea

[Virtuele tours](#)

[Google Arts and Culture](#)

Kalender

[Kalender RCE](#)

27 nov: [Merken-, Modellen- en Auteursrecht](#)

4 dec: [Jurisprudentielunch Octrooirecht](#)

6 dec: [Auteursrecht & Collectief Beheer](#)

Twee van de drie geretourneerde objecten aan Egypte. Met dank aan de Inspectie voor Voorlichting en Erfgoed

Mededelingen

Een event organiseren/delen

Als u - lid van de vereniging - een event organiseert op het gebied van kunst, cultuur en recht, dan kunt u de uitnodiging desgewenst naar ons sturen. Wij zullen hem in beginsel in onze kalender zetten.

Graag willen wij u erop attenderen dat advocaten PO-punten kunnen verkrijgen door de voor- en najaarsbijeenkomsten van de VKCR bij te wonen. Met het volledig bijwonen van een bijeenkomst verkrijgt een advocaat 2 PO-punten.

1. Wet- en regelgeving

1 aug. AI Act in werking getreden

Op 1 augustus is de [AI Act](#) in werking getreden. Deze regelgeving heeft als doel om een geharmoniseerd regelgevend kader te creëren voor kunstmatige intelligentie (AI) binnen de Europese Unie. Door een uniform wettelijk

kader te bepalen voor het ontwikkelen, het op de markt brengen en het gebruiken van AI-systemen binnen de Europese Unie kan de interne markt beter functioneren.

Bron: ie-c.nl

29 jul. Culturele organisatie schendt auteursrecht fotograaf

De eiser is fotograaf en is door Rhedelijk Cultureel, een stichting die door muziek, theater en dans aansluiting maakt bij maatschappelijke vraagstukken, gevraagd om foto's te maken tijdens het Dickens festival. De fotograaf heeft enkele foto's gemaakt die door de organisatie op hun website worden geplaatst zonder de vermelding van de naam van de fotograaf. De organisatie weigert het verzoek van de fotograaf om haar naam te plaatsen en daarop stelt de fotograaf dat er inbreuk wordt gemaakt op haar auteursrechten. Vervolgens zijn de foto's van de website verwijderd. Een maand later verschijnt een wervingsgids van activiteiten in de omgeving Rheden waarin de foto's van de fotograaf zijn opgenomen. De fotograaf start een rechtszaak en vordert onder andere dat Rhedelijk Cultureel de schade vergoedt. Volgens de kantonrechter handelde Rhedelijk Cultureel onrechtmatig jegens de fotograaf en heeft inbreuk gemaakt op haar auteursrechten. De rechter oordeelt dat Rhedelijk Cultureel de fotograaf de geleden schade moet vergoeden. De kantonrechter begroot middels de schattingsbevoegdheid (met een normaal liquidatietarief) de schade op een bedrag van €400,-.

Bron: ie-forum

15 juli. Belangenafweging ten aanzien van de bescherming van cultureel erfgoed

De eiser, de eigenaar van een woning en een perceel, heeft zonder de daarvoor benodigde vergunning een onderbemaling in de tertiaire watergang geplaatst en laten werken. Het algemeen bestuur van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (het algemeen bestuur), heeft in deze zaak als verweerder, een handhavingsbesluit tegen de eigenaar genomen waartegen rechtsmiddelen zijn ingesteld. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (de Afdeling) – heeft eerder beslist dat het algemeen bestuur handhavend heeft mogen optreden tegen het zonder de daarvoor benodigde vergunning in werking hebben van de onderbemaling. De eiser heeft ook bij de verweerder een aanvraag ingediend om het peilbesluit 'tussen Kromme Rijn en Amsterdam-Rijnkanaal' (hierna: het peilbesluit) voor de watergangen rondom het perceel en het kadastrale perceel partieel te herzien. Volgens de eiser staat het perceel met het huidige peil uit het peilbesluit zonder onderbemaling voor grote delen onder water waardoor er schade ontstaat aan onder meer bomen en planten en houten constructies en kan het perceel niet worden gebruikt voor de agrarische functie. De verweerder heeft aangegeven dat de aanvraag niet aan het algemeen bestuur zal worden voorgelegd. De eiser maakt hiertegen bezwaar dat later door verweerder wordt afgewezen. Tegen deze afwijzing maakt de eiser bezwaar. In deze uitspraak beoordeelt de rechtbank het beroep van eiser tegen het bestreden besluit. De rechtbank beoordeelt of het algemeen bestuur de aanvraag van eiser tot een partiële herziening van het peilbesluit terecht heeft afgewezen. Zij doet dat aan de hand van de beroepsgronden van de eiser. Op de zitting heeft de eiser verzocht om een immateriële schadevergoeding vanwege het overschrijden van de redelijke termijn. De rechtbank veroordeelt het beroep van de eiser ongegrond. Het is volgens de rechtbank "niet onredelijk dat het algemeen bestuur het belang van behoud van cultureel erfgoed en in mindere mate het niet kunnen uitsluiten van de toename van zetting met schade aan bouwwerken als gevolg, zwaarder heeft laten wegen dan het belang van eiser bij een lager waterpeil op zijn perceel. Dat het belang van eiser op microniveau wordt geschaad, maakt niet dat het met het peilbesluit vastgestelde peil zodanig onevenredig is dat het algemeen bestuur de aanvraag van eiser niet had mogen weigeren." Eiser krijgt een schadevergoeding vanwege het overschrijden van de redelijke termijn."

Bron: Rechtspraak

15 jul. Bewerkingen Kuifje schilderijen toegestaan

In de rechtszaak tussen Tintinimagnatio (voorheen Moulinsart), de exclusieve exploitant van de verhalen van Kuifje, samen met mevrouw Rodwell, de echtgenote van de schrijver van Kuifje en de schilder Marabout heeft het Franse Hof heeft in haar oordeel de EU-geharmoniseerde auteursrechtelijke parodie-exceptie toegepast. Tintinimagnatio en Rodwell vorderden de staking van de verkoop van bewerkingen van Kuifje geschilderd door Marabout. De Franse rechter oordeelde in eerste instantie dat de bewerkingen waren toegestaan op grond van de parodie-exceptie. Het Franse Hof overweegt echter dat de bewerkingen van de schilder niet uitsluitend zijn bedoeld als parodie. De schilder benoemt zijn bewerkingen als uiting van zijn eigen artistieke bedoeling. Volgens het Hof doet het humoristische effect van deze bewerkingen daar niet aan af. De parodie-exceptie vervalt daarom. Het beroep van de schilder op vrijheid van artistieke expressie slaagt niet omdat er geen dwingende noodzaak voor de schilder bestaat om de elementen uit Kuifje toe te passen. Volgens het Hof zijn transformatieve werken toegestaan indien er toestemming is gegeven door de betrokken rechthebbenden. Marabout heeft van de eisers geen toestemming gekregen.

Bronnen: [ie-forum](#) en [Artnet News](#)

2. Kunsthandel

5 sept. Kunstverzamelaar vecht inbeslagname beeld aan

Kunstverzamelaar Aaron Mendelsohn uit Californië, vecht de inbeslagname aan van een Romeins bronzen beeld. Het beeld is volgens het Openbaar Ministerie in Manhattan in de jaren '60 uit een oud heiligdom dat bekend staat als Bubon in Turkije gesmokkeld. Mendelsohn zegt dat de smokkel niet kan worden bewezen. Hij kocht het beeld in 2007 bij de Royal-Athena Galleries in New York voor 1,33 miljoen US dollar. In de factuur van de galerie staat dat het beeld was goedgekeurd door het Art Loss Register. Er was ook een brief van Cornelius Vermeule, de belangrijkste expert op dit gebied en destijds curator klassieke oudheden bij het Museum of Fine Arts in Boston, waarin stond dat het uit Bubon kwam. Sinds 1906 bestaat er een Turkse wet die onderdanen verplicht om archeologische vondsten bij de overheid te melden en is er een vergunning nodig voor de export. Maar in de jaren 60 ontdekten lokale boeren het heiligdom in Bubon met negen grote standbeelden en zouden deze illegaal het land hebben uitgesmokkeld met medewerking van de bekende antiëksmokkelaar en -handelaar Robert Hecht. In 2017 zijn de autoriteiten in New York gestart met de Antiquities Trafficking Unit die zich bezighoudt met de restitutie van geroofde antiques.

Bron: [Artnet News](#)

13 aug. Verkoop valse Da Vinci tegengehouden

De Spaanse politie heeft een poging tot het verkopen van een vervalst schilderij van Leonardo da Vinci kunnen tegenhouden. Een man probeerde het schilderij van Spanje naar Italië te smokkelen om het daar te kunnen verkopen voor 1,3 miljoen euro. Bij de grenspost werd de man tegengehouden. Er was een exportvergunning die het schilderij identificeerde als een portret van een Italiaanse aristocraat Gian Giacomo Trivulzio. Maar bij controle bleek dat de vergunning verlopen was en werd het schilderij in beslag genomen. Experts in het Museo del Prado in Madrid hebben het schilderij onderzocht en stelden vast dat het gaat om een vervalsing uit het begin van de 20e eeuw. Het schilderij zou slechts 3.000 tot 5.000 euro waard zijn. De man die het schilderij wilde verkopen is gearresteerd.

Bron: [Artnet News](#)

3. Criminaliteit

13 sept. Weer een kunstwerk van Banksy gestolen

Twee mannen worden in Londen vervolgd voor de diefstaf van een versie van het kunstwerk *'Meisje met ballon'* van Banksy. De mannen zouden het werk hebben gestolen uit Grove Gallery in Londen. Dit kunstwerk is gesigneerd en onderdeel van een oplage van 160 stuks. Het wordt getaxeerd op 270.000 Britse pond. Het kunstwerk is weer teruggevonden.

Bron: [The Art Newspaper](#)

12 sept. Gestolen Churchill-portret weer terug

De Canadese politie heeft het gestolen Churchill-portret, *'Roaring Lion'* (1941) van Yousuf Karsh, opgespoord. Van het portret bestaan vele afdrucken maar het originele exemplaar bevond zich in het Fairmont Château Laurier hotel in Ottawa. In 2022 meldde het hotel dat het portret was verdwenen. De dader van de diefstal werd opgespoord. Uit onderzoek bleek dat het portret via een veilinghuis in Londen werd verkocht aan een koper in Italië. Zowel het veilinghuis als de koper wisten niet dat het portret gestolen was.

Bron: [Artnet News](#)

5 aug. Man pleit schuldig aan vernietigen satirisch standbeeld

Christopher Rodriguez, een advocaat uit Florida heeft schuldig gepleit aan het bombarderen van een satirisch standbeeld van de communistische leiders Vladimir Lenin en Mao Zedong in Texas in 2022. Het beeld is getiteld *'Miss Mao Trying to Poise Herself at the Top of Lenin's Head'* (2009) en is gemaakt door het Chinese kunstenaarsduo de Gao Brothers (Gao Qiang en Gao Zhen). De Gao Brothers staan in China "op een zwarte lijst" vanwege de kritische en satirische inhoud van hun werk. Hun werk is "nooit publiekelijk is getoond in China". Door sommigen wordt het standbeeld geïnterpreteerd als pro-communistisch wat volgens de kunstenaars verkeerd is.

Bron: [The Art Newspaper](#)

4. Musea

26 sept. Erfgenamen eisen schilderijen terug van museum

De erfgenamen van Abraham Bredius hebben een dagvaarding ingediend om diverse kunstwerken terug te krijgen van museum het Mauritshuis. De reden om de 25 kunstwerken terug te eisen is dat ze, tegen de afspraken van de vererving in, niet allemaal altijd tentoongesteld worden. Bredius, een kunsthistoricus en voormalig directeur van het museum, was voor zijn overlijden in 1946 met het museum overeengekomen dat hij een selectie van zijn kunstverzameling aan het museum zou nalaten onder de voorwaarde dat de kunstwerken altijd te zien zouden zijn. Het museum komt volgens de erfgenamen de afspraak niet na omdat 20 van de 25 kunstwerken niet op zaal hangen. Volgens de erfgenamen was bij het maken van de afspraak al duidelijk dat de schilderijen teruggeëist konden worden indien de schilderijen niet altijd op zaal zouden hangen. De erfgenamen zijn familie van de protegé van Bredius, Joseph Kronig. Het museum heeft nog niet gereageerd.

Bronnen: [NOS](#) en [NRC Handelsblad](#)

4 sept. Vermoeden van Chinese invloed op tentoonstellingen in Franse musea

Volgens diverse onderzoekers zouden het Musée du quai Branly en het Musée Guimet hebben toegegeven aan de invloed die China zou uitoefenen in museumtentoonstellingen. De onderzoekers

beweren in een open brief dat deze Franse musea de muurteksten over niet-Han culturen in hun tentoonstellingen hebben gewist. De teksten zouden zijn aangepast aan “de wensen van Peking die weerspiegelt met betrekking tot het herschrijven van de geschiedenis en de geplande uitwisseling van niet-Han mensen.” Dit jaar vindt er een culturele uitwisseling tussen Frankrijk en China. Diverse Tibetaanse objecten die in de musea worden tentoongesteld zijn geherclassificeerd als afkomstig uit de “Xizang Autonome Regio”. En in het Guimet museum, die één van de grootste collecties Aziatische kunst buiten Azië beheert, is het label “Tibet” vervangen door “Himalaya wereld”. De Franse musea weerspreken de beweringen van de onderzoekers en voeren aan dat de museumactiviteiten “in volledige onafhankelijkheid en wetenschappelijke vrijheid zijn uitgevoerd.”

Bron: Artnet News

30 aug. Voormalig museumdirecteur stopt met blokkeren verkoop kunstwerken

Richard Brauer, de 97-jarige oprichter en directeur van het kunstmuseum aan de Valparaiso University in Indiana is zijn rechtszaak tegen de universiteit gestopt. Hij was in eerste instantie een rechtszaak gestart om de voorgenomen verkoop van drie waardevolle kunstwerken uit de collectie te stoppen. De kunstwerken worden verkocht om onder andere reparaties aan slaapzaal te financieren. De drie schilderijen die worden verkocht zijn ‘*Rust Red Hills*’ (1930) van Georgia O’Keeffe, ‘*Mountain Landscape*’ (1865) van Frederic E. Church en ‘*The Silver Veil and the Golden Gate*’ (1914) van Childe Hassam. Samen worden deze kunstwerken geschat op een waarde van 10 tot 15 miljoen US dollar. Volgens Brauer dreigde de universiteit met duizenden dollars aan sancties en dat kan hij zich niet veroorloven.

Bron: The Art Newspaper

9 aug. Museum aangeklaagd voor ongeschikt en onveilig sproeibad

Museum of Ice Cream in New York City is door Jeremy Shorr, een bezoeker van het museum, aangeklaagd omdat volgens hem het museum “roekeloos, onzorgvuldig en nalatig” was in de exploitatie van de faciliteit. Shorr beweert zijn enkel te hebben gebroken door in het sproeibad van museum te springen. Het museum zou de “redelijke, maar valse verwachting” wekken dat het Sprinkle Pool geschikt en veilig is voor mensen om in te springen. Het museum moedigt de bezoekers aan “te SPELEN in het wereldberoemde Sprinkle Pool”. Het museum zou “zijn eigen financiële belang boven de veiligheid van het grote publiek stellen”. Shorr eist een schadevergoeding om de medische en juridische kosten te dekken.

Bron: Artnet News

6 aug. Musea en culturele instellingen in brand gestoken

In Dhaka, Bangladesh, zijn door demonstranten culturele instellingen, waaronder het Bangabandhu Memorial Museum en het Indira Gandhi Cultural Centre (IGCC), in brand gestoken. De brandstichtingen zijn onderdeel van een bredere opstand tegen premier Sheikh Hasina. Hasina is gedwongen ontslag te nemen na 15 jaar in functie en is nu naar India gevlucht. Het museum was vroeger de privéwoning van Hasina's vader Sheikh Mujibur Rahman, de ex-president van Bangladesh. Er is niets bekend over de staat van de collectie van het museum na de brand. Het IGCC is een culturele organisatie dat evenementen en workshops organiseert die de culturele banden tussen India en Bangladesh versterken en is ook een bibliotheek met meer dan 21.000 boeken over Indiase kunst, cultuur, politiek en economie. In Bangladesh heerst momenteel grote onrust over het regeren van premier Hasina wegens het harde optreden van haar partij tegen een vreedzaam studentenprotest voor eerlijkere toegang tot overheidsbanen in juli.

Bron: Artnet News

5. Restitutie

20 sept. Nederland retourneert objecten aan Indonesië

Op verzoek van Indonesië geeft Nederland 288 objecten terug die onderdeel uitmaakten van de Rijkscollectie en werden tentoongesteld in het Wereldmuseum. Deze voorwerpen zijn tijdens de koloniale periode in Indonesië onrechtmatig meegenomen naar Nederland. De teruggave volgt op het advies van de Commissie Koloniale Collecties onder voorzitterschap van Lilian Gonçalves-Ho Kang You. De objecten omvatten 4 hindoe-boeddhistische beelden en 284 objecten, waaronder wapens, munten, sieraden en textiel, uit de Collectie Puputan Badung.

Bronnen: Ministerie OCW en The Art Newspaper

19 sept. Nieuwe Californische wet kan restitutie veranderen

Gouverneur Gavin Newsom van Californië heeft een nieuwe wet ondertekent die restitutieclaims kan beïnvloeden. De wet is door middel van een Californische noodwetbepaling onmiddellijk van kracht gegaan. De nieuwe wet bepaalt dat de Californische wet van toepassing is “in rechtszaken over diefstal van kunst of andere persoonlijke eigendommen die tijdens de Holocaust of als gevolg van andere daden van politieke vervolging zijn geroofd”. De erfgenamen van Lilly Cassirer waren een rechtszaak gestart tegen de Bornemisza Collection Foundation (TBC) in Madrid en eisten teruggave van het schilderij *Rue Saint Honoré, apres midi, effect de pluie* (1897). Dit schilderij werd tijdens de Holocaust door nazi's van Cassirer geroofd. Volgens de Spaanse wetgeving had TBC een eigendomsvoorbehoud en mocht zij het schilderij houden, omdat het museum geen feitelijke kennis had dat het werk door de nazi's was gestolen toen zij het kocht van baron Thyssen-Bornemisza. TBC had het schilderij ook meer dan drie jaar te goeder trouw publiekelijk in bezit voordat de eisers een rechtszaak aanspanden. Het doel van de nieuwe wet is om “het materiële recht van Californië van toepassing te verklaren op claims voor kunst of persoonlijke eigendommen die zijn buitgemaakt in gevallen van politieke vervolging en is van toepassing zowel in de toekomst als bij rechtszaken waarbij de tijd om beroep aan te tekenen nog niet is verstreken, inclusief verzoekschriften voor beroep bij het Amerikaanse Hooggerechtshof.” Volgens de nieuwe wet kan een dief het eigendomsrecht van een gestolen kunstwerk niet overdragen.

Bron: The Art Newspaper

29 aug. Nederland retourneert drie geroofde voorwerpen aan Egypte

De Nederlandse autoriteiten geven de eigendom terug van drie uit Egyptische graven geroofde voorwerpen op basis van de Unesco conventie tegen illegale handel in cultureel eigendom uit 1970. De voorwerpen uit de oudheid zijn een gemummificeerd en gerestaureerd hoofd, een grafbeeld uit Thebe en een schilderij van de godin Isis uit een sarcofaag. Het vermoeden bestaat dat het grafbeeld en het schilderij zijn illegaal geëxporteerd uit Egypte na grafroven in 2014. Deze voorwerpen werden bij een kunsthandelaar ontdekt door de Nederlandse politie. Het gemummificeerde hoofd was onderdeel van een collectie in Nederland. Het hoofd is vrijwillig teruggegeven door de erfgenaam die het geërfd had.

Bronnen: Erfgoedinspectie en The Art Newspaper

27 aug. Commercieel restitutiebedrijf schikt met erfgenaam over vergoeding

Mondex Corporation, een bedrijf in Toronto dat zich bezighoudt met de restitutie van tijdens de Tweede Wereld geroofde kunst, heeft een schikking getroffen met de zeven erfgenamen van aandeelhouders van Galerie Matthiesen, een Berlijnse kunstgalerie in Joods bezit in de jaren 1930. Mondex onderzoekt wereldwijd kunstwerken die tijdens de oorlog mogelijk in beslag zijn genomen

door de nazi's of onder dwang zijn verkocht. Het bedrijf gaat op zoek naar mogelijke erfgenamen en helpt bij het proces van restitutie in ruil voor een deel van de opbrengst van de verkoop van het teruggegeven kunstwerk. Tussen Mondex en de erfgenamen was een rechtszaak bezig over de vergoeding voor de restitutie van het schilderij 'Over Vitebsk' van Marc Chagall. Dit schilderij, met een waarde van 24 miljoen US dollar, bevond zich sinds 1949 in het Museum of Modern Art (MoMA) in New York. In 2020 werd het schilderij na onderhandeling met Mondex teruggegeven aan de erfgenamen. In de afspraak die Mondex met het MoMA maakte, zouden de erfgenamen in ruil voor het schilderij 4 miljoen US dollar aan het museum betalen. Met dit bedrag zou het Franz Matthiesen Fonds worden opgericht en het fonds zou zich richten op herkomstonderzoek. Volgens Mondex is de zoon van Patrick Matthiesen de gemaakte afspraak niet nagekomen en eist een schadevergoeding van ongeveer 8,5 miljoen US dollar. De zoon claimde echter dat Mondex contractbreuk heeft gepleegd door, achter zijn rug om, met andere partijen te onderhandelen en belangrijke informatie achter te houden. De partijen hebben onderhands geschikt.

Bron: [The Art Newspaper](#)

31 jul. Museum restitueert menselijke resten en objecten

Het American Museum of Natural History heeft Indiaanse menselijke resten van 124 personen en 90 objecten gerestitueerd aan inheemse gemeenschappen. De teruggave vindt plaats op basis van een vernieuwing van de [Native American Graves Protection and Repatriation Act](#) (NAGPRA) uit 1990. De nieuwe regels omvatten onder andere dat musea toestemming krijgen van inheemse Amerikaanse stammen en naties voordat ze artefacten mogen tentoonstellen of er onderzoek naar mogen doen.

Bron: [The Art Newspaper](#)

26 jul. Amerikaanse autoriteiten retourneren kunstwerk aan rechtmatige erfgenamen

De Manhattan DA heeft het schilderij, 'Zittende naakte vrouw, vooraanzicht' (1918) van de kunstenaar Egon Schiele, teruggegeven aan de erfgenamen van Fritz Grünbaum. De collectie van Grünbaum werd door de nazi's gestolen. Het schilderij bevond zich in de collectie van één de erfgenamen van Gustav Papanek. Hij was een Oostenrijkse Joodse man die naar Amerika was gevlucht en die het kunstwerk in 1961 in New York kocht zonder de herkomst ervan te weten.

Bron: [Artnet News](#)

23 jul. Interpol en samenwerkende landen vinden meer dan 6000 voorwerpen terug

Interpol heeft in samenwerking met meer dan 20 landen 6400 verhandelde kunstwerken en antiques uit Europa teruggevonden. Onder de naam Pandora VIII, poogt deze internationale samenwerking een halt toe te roepen aan de illegale handel in cultuurgoederen. Er zijn in deze operatie, die in 2016 van start ging, 85 arrestaties verricht. De autoriteiten van de samenwerkende landen verrichtten duizenden controles bij grensovergangen, zeehavens, veilinghuizen, musea en online.

Bronnen: [Artnet News](#) en [Interpol](#)

3 jul. Verkoop schilderij na restitutie

Het schilderij 'Head Study of a Young Woman' (1615-20) van Jacques Jordaens wordt door Sotheby's geveild nadat er een schikking is getroffen met de rechtmatige eigenaren. Het schilderij was in de Tweede Wereldoorlog als onderpand voor leningen aan Franz Koenigs in handen gekomen van de Nederlandse bank Lisser & Rosenkranz. In 1940 had Koenigs zijn leningen niet afbetaald en het schilderij werd eigendom van de aandeelhouders van de Joodse bank, Siegfried Kramarsky en Salomon Flörsheim. Het schilderij kwam tijdens de oorlog in Duitse handen. De erfgenamen van de

aandeelhouders van de bank hebben een claim ingediend bij de Nederlandse Restitutie Commissie voor het terugkrijgen van 34 schilderijen en honderden tekeningen.

Bron: [The Art Newspaper](#)

6. Utingsvrijheid

10 sept. Mensenrechtengroeperingen roepen op tot beëindiging 'systematische vervolging van artiesten'

[Artistic Freedom Initiative \(AFI\)](#), een mensenrechtenorganisatie gevestigd in New York, roept de Iraanse regering op "een einde te maken aan het systematisch aanvallen en vervolgen van kunstenaars en activisten." Er is een nieuw rapport mensenrechtenschendingen gepubliceerd na de protestbeweging Woman, Life, Freedom. Vele Iraanse kunstenaars hebben bij dit protest een belangrijke rol gespeeld. In het rapport staat dat de Iraanse autoriteiten hun "inspanningen om artistieke expressie te onderdrukken en controle uit te oefenen over invloedrijke kunstenaars aanzienlijk heeft opgevoerd na september 2022."

Bron: [The Art Newspaper](#)

2 sept. Chinese kunstenaar gearresteerd wegens kritische kunstwerken

De Chinese kunstenaar Gao Zhen is in de buurt van Peking gearresteerd wegens het overtreden van de Wet ter Bescherming van Helden en Martelaren uit 2018. Deze wet verbiedt elke vorm van laster jegens historische figuren die tot nationale helden zijn uitgeroepen. Zhen woont in New York maar was op bezoek in China. Hij zou een serie sculpturen hebben gemaakt die kritiek uiten op de Culturele Revolutie. Als hij schuldig wordt bevonden, kan hij een gevangenisstraf krijgen tot 3 jaar.

Bron: [Artnet News](#)

7 aug. Russische kunstenaar vrijgelaten

Sasha Skochilenko, een Russische kunstenaar, is in een grote gevangenenruil tussen de Verenigde Staten en Rusland vrijgelaten. Zij werd door de Russische autoriteiten opgepakt omdat zij als protest vijf valse prijskaartjes plaatste in een supermarkt in Sint-Petersburg, waarop normale gegevens werden vervangen door slogans tegen de oorlog van Rusland in Oekraïne. Een 72-jarige gepensioneerde zag een aangepast prijskaartje van Skochilenko en waarschuwde de manager van de winkel die vervolgens de politie belde waarop de kunstenaar werd gearresteerd.

Bron: [Artnet News](#)

7. Overig nieuws

27 sept. Hoogerechtshof staat 'women only' tentoonstelling toe

Het Tasmaanse Hoogerechtshof heeft geoordeeld dat de tentoonstelling 'Ladies Lounge' in het Museum of Old and New Art (MONA) in Hobart weer open gaat voor vrouwelijk publiek en dat er geen sprake is van discriminatie op basis van gender. De tentoonstelling van Kirsha Kaechele, beschrijft het als "een enorm weelderige ruimte" waar "vrouwen zich kunnen overgeven aan decadente hapjes, chique drankjes en andere damesachtige geneugten. Dit alles met dank aan een nederige maar knappe mannelijke butler, natuurlijk." Volgens de rechter geeft de tentoonstelling "een zeldzame blik op hoe het is om bevoorreed te zijn". Jason Lau, die de tentoonstelling in april 2023 wilde bezoeken, had een klacht ingediend wegens genderdiscriminatie waarop de tentoonstelling werd gesloten. De rechter in eerste aanleg stelde Lau in het gelijk. De rechter van het Hoogerechtshof verwees naar

uitzondering 26 van de Tasmaanse antidiscriminatiewet van 1998. Deze uitzondering staat toe dat: “Elke persoon mag een andere persoon discrimineren in een project, plan of regeling die bedoeld is om gelijke kansen te bevorderen voor een groep mensen die achtergesteld is.” Volgens de rechter doet deze tentoonstelling dat door “het benadrukken van het gebrek aan gelijke kansen, dat over het algemeen heerst in de samenleving, door vrouwen een zeldzame glimp te geven van hoe het is om bevoordeeld te zijn in plaats van benadeeld.”

Bron: [Artnet News](#)

2 sept. NFT marktplaats wil SEC regulering aanvechten

NFT marktplaats OpenSea is zich aan het voorbereiden om de regulering die wordt opgelegd door de U.S. Securities and Exchange Commission (SEC) aan te vechten. Deze actie volgt op de dreiging van de SEC om de marktplaats aan te klagen wegens de verkoop van ongeregistreerde effecten zoals digitale activa (kunst en andere verzamelobjecten). Volgens Open Sea “moet digitale kunst niet op dezelfde manier worden gereguleerd als collateralized debt obligations. NFT's zijn fundamenteel creatieve goederen: kunst, verzamelobjecten, videogame-items, domeinnamen, tickets voor evenementen en meer. NFT's classificeren als effecten zou niet alleen de wet verkeerd interpreteren, maar het zou ook de bestaansmiddelen van kunstenaars in gevaar brengen, verzamelaars en gamers hun macht ontnemen en innovatie verstikken in de vele veelbelovende gebruikscases voor NFT's.” De SEC startte in 2022 een onderzoek naar de verkoop van NFT's om te bepalen of deze token kunnen worden geclassificeerd als effecten en heeft sindsdien diverse NFT bedrijven aangeklaagd.

Bron: [Artnet News](#)

15 aug. NFT kunstenaars behalen overwinning in belangrijke rechtszaak

Kunstenaars Sarah Andersen, Kelly McKernan en Karla Ortiz hebben hun een overwinning behaald in hun rechtszaak tegen Stability AI, Midjourney, DeviantArt en Runway AI wegens inbreuk van hun auteursrechten. De Amerikaanse federale rechter heeft het verzoek van de AI-bedrijven om delen van een auteursrechtzaak te verwerpen afgewezen. De kunstenaar waren in 2023 de rechtszaak gestart omdat de AI-bedrijven hun kunstwerken illegaal hadden opgeslagen in hun beeldgeneratiesystemen. Het beroep van de AI-bedrijven op fair use en de claims van de [Digital Millennium Copyright Act](#) werden afgewezen.

Bron: [The Art Newspaper](#)

6 aug. Fotograaf start rechtszaak wegens inbreuk auteursrecht

Jennifer Bouma, een fotograaf uit Washington, Amerika, is een rechtszaak gestart tegen de maker van het populaire social media account 'Zillow Gone Wild' met vier miljoen volgers. Volgens Bouma heeft de maker van de account inbreuk gemaakt op haar auteursrecht door twee foto's van haar te gebruiken zonder toestemming. In 2021 zijn de foto's gemaakt en in 2022 is er auteursrecht op gevestigd. De maker van Zillow Gone Wild heeft de foto's in 2022 gereproduceerd op het account zonder de fotograaf in te lichten. Bouma en de maker zijn niet tot een licentieovereenkomst gekomen. Bouma eist 150.000 US dollar voor elke inbreuk.

Bron: [Artnet News](#)

1 aug. Rechtszaak om ontwikkeling erfgoedlocatie verworpen

Het Ontario Superior Court of Justice heeft een rechtszaak verworpen dat was aangespannen door Ontario Place Protectors (OPP). Dit is een organisatie was een rechtszaak gestart om de bouw van een groot kuuroord op het historische Ontario Place tegen te gaan. Ontario Place is een modernistisch landschap dat in 1971 is ontworpen door architect Michael Hough. De organisatie claimt dat de

Rebuilding Ontario Place Act van 2023 ongrondwettelijk is en toepassing ervan zou neerkomen op een "schending van het publieke vertrouwen". Door deze wet kan de aanwijzing van Ontario Place als beschermd erfgoed worden opgeheven. Volgens de OPP wordt er door de beslissing van de rechtbank een precedent geschapen dat juridisch gevaarlijk is voor de bescherming van cultureel erfgoed.

Bron: The Art Newspaper

31 jul. NFT kunstenaars starten rechtszaak tegen SEC

Twee NFT kunstenaars, Jonathan Mann en Brian L. Frye zijn een rechtszaak gestart tegen de U.S. Securities and Exchange Commission (SEC) om de regulering van NFT's aan te vechten. Volgens de kunstenaars heeft de toepassing van de effectenwetgeving op kunstwerken geen zin in het fysieke of digitale domein. Zij betwisten de regulatie door de SEC op kunst en vragen zich af of "kunstenaars hun kunstwerken moeten registreren voordat ze deze aan het grote publiek verkopen?" Zij vragen zich ook af of "kunstenaars gedwongen moeten worden om publiekelijk informatie te verstrekken over de 'risico's' van het kopen van hun kunst? En of kunstenaars verplicht moeten worden om te voldoen aan de federale effectenwetten, en de duizenden voorschriften en stapels interpretatierichtlijnen die daaronder vallen, alleen maar om hun werken aan het publiek aan te bieden? Of kunnen kunstenaars gewoon kunst maken en verkopen?" De kunstenaars vragen om een "declaratory judgment". Dit is een advies of uitspraak in het voordeel van de aanklager zonder dat het tot een rechtszaak hoeft te komen. Volgens de kunstenaars is de SEC "een campagne begonnen om jurisdictie te krijgen over de verkoop van digitale kunst, wat alarmbellen zou moeten doen rinkelen bij elke kunstenaar en mecenas in Amerika".

Bron: Artnet News

29 jul. Gedwongen verkoop kunstwerken popartiest

De rechtbank in Santa Monica heeft bepaald dat een verzameling van 76 kunstwerken die door wijlen Michael Jackson zijn gemaakt, moet worden geveild. De kunstwerken liggen sinds 2021 opgeslagen in een kluis. De kunstwerken omvatten aquarel- en kleurpotloodtekeningen. De uitspraak van de rechtbank is het gevolg van een juridisch geschil tussen de investeringsgroep Vinson Investments en de Jackson-Strong Alliance. Dit was samenwerkingsverband tussen Michael Jackson en de Australische beeldhouwer Brett-Livingstone Strong. Strong moedigde Jackson sinds hun ontmoeting in 1979 aan om kunstwerken te maken. Volgens Strong heeft hij sinds 2009 het auteursrecht op de kunstwerken van Jackson. Strong heeft met het investeringsbedrijf een geschil over een lening die hij had afgesloten en waarvoor hij de kunstwerken van Jackson moest overdragen aan het bedrijf. In mei 2023 schikten de partijen maar verkoop van de kunstwerken om terugbetaling van de lening te voldoen bleef uit. Door de verkoop van de kunstwerken wordt de lening terugbetaald.

Bron: Artnet News

29 jul. Kunstenaar aangeklaagd wegens inbreuk auteursrechten

De Jersey Heritage Trust heeft lichtkunstenaar Chris Levine aangeklaagd wegens onbetaalde licentiekosten. Volgens de kunstenaar is juist de trust hem geld verschuldigd. De kunstenaar had in opdracht van de trust in 2003 en 2004 portretten gemaakt van de Britse vorstin Elizabeth II. De kunstenaar zou contractbreuk hebben gepleegd en het auteursrecht hebben geschonden door kopieën van de portretten te verlopen zonder licentie. De kunstenaar ontkent de beschuldigingen en betwist de omvang van de werken waarop de trust rechten heeft. Volgens Levinbe was de trust op de hoogte van zijn "voortdurende" creatie en tentoonstelling van versies van de portretten. Levins zou volgens de schikking uit 2015 tussen partijen de trust 300.000 Britse pond moeten betalen. Er zou nog 100.000 Britse pond openstaan. Volgens de trust heeft zij ook "recht heeft op alle onbetaalde

licentiekosten" tegen 20% van de nettowinst van de kunstenaar. In deze schikkingsovereenkomst is ook opgenomen dat het auteursrecht op de portretten is overgedragen aan de trust als "zekerheid". Dit auteursrecht is overdraagbaar aan de kunstenaar zodra het uitstaande bedrag is betaald.

Bron: [The Art Newspaper](#)

24 jul. Juridische strijd over Stonehenge

Er is een juridische strijd gaande tussen het Britse Ministerie van Verkeer en de groep actievoerders [Stonehenge Alliance](#) over de aanleg van een ondergrondse snelweg bij Stonehenge. English Heritage, de beheerder van Stonehenge, ondersteunt het plan om de snelweg aan te leggen. De huidige weg loopt vlak langs Stonehenge. Het is de bedoeling dat deze weg wordt vervangen door een openbaar wandel- en fietspad. Hierdoor is het monument voor het verkeer niet meer zichtbaar en kunnen vele mensen Stonehenge niet meer gratis zien. UNESCO heeft ook het voorstel van de actievoerders verworpen om Stonehenge op de 'in gevaar'-lijst te zetten. Volgens de actievoerders waren de ministers van Verkeer en van Cultuur, Media en Sport onvoldoende geïnformeerd over eventuele alternatieven.

Bron: [Artnet News](#)

24 jul. Universiteit schikt met professor over ontslag vanwege kunstwerken

Hamline University in St. Paul, Minnesota is tot een schikking gekomen met professor Erika López Prater over haar ontslag in 2022. López Prater verloor haar baan nadat een moslimstudent bezwaar had gemaakt over het door de professor vertoonde historisch kunstwerk van de profeet Mohammed tijdens een online college. Voorafgaand aan het college had de professor vermeld dat ze kunstwerken van Mohammed zouden behandelen. De professor was een rechtszaak tegen de universiteit begonnen, onder andere wegens religieuze discriminatie. De rechter oordeelde dat "het mogelijk was dat Hamline het lescontract van Prater had beëindigd omdat ze geen moslim was of niet voldeed aan de religieuze overtuiging van sommigen dat het bekijken van afbeeldingen van de Profeet Mohammed verboden is". Na een 12 uur durend schikkingsoverleg zijn de partijen tot een overeenkomst gekomen.

Bron: [Artnet News](#)

Opmerkelijk

23 sept. Kunstwerk Ai Weiwei vernield

Vaclav Pisevc, een Tsjechische man die in de kunstwereld bekend staat om het aanvallen van kunstwerken, heeft een keramiek kunstwerk van de kunstenaar Ai Weiwei vernield. Het gaat om de grote blauw-witte 'Porcelain Cube' voor de tentoonstelling "Who am I?" in Palazzo Fava in Bologna, Italië. Volgens de kunstenaar werd hij twee dagen voor de vernieling door Pisevc benaderd om diens notities te lezen, welk verzoek Ai Weiwei weigerde. De gebroken fragmenten van het kunstwerk zijn verwijderd en overeenkomstig de wens van de kunstenaar wordt het kunstwerk vervangen door een levensgrote afdruk van het werk en een label met uitleg over wat er is gebeurd.

Bron: [Artnet News](#)

Kijk-, luister-, en leestips

Oktober. Publicatie van het boek VERLOREN KUNST – Louis Zweers

Middels 18 case studies wordt ingegaan op de vraag de vraag is hoe moet worden omgegaan met de opgespoorde kunstwerken in Indonesische musea en de restitutieverzoeken van nazaten van

Nederlands (-Indische) eigenaren. Het boek wordt op vrijdagmiddag 15 november (14.00 -17.00 uur) gepresenteerd in het Sophiahof Museum (Indisch Herinneringscentrum) in Den Haag. Het voorlopige programma omvat een korte lezing met beelden door de auteur en daaropvolgend een paneldiscussie met de auteur en nazaten van Nederlands-Indische kunstenaars en verzamelaars over het (emotionele) belang van verdwenen en later weer opgespoorde kunstwerken in Indonesië en de doorwerking van het verleden naar het heden. Daarna een interactieve Q en A met de zaal gevolgd door borrel en snacks met boekverkoop en signeersessie. De presentatie wordt gemodereerd door Chrissy Flor van het Indisch Herinneringscentrum. Deelnemers aan de discussie zijn Pieter ter Keurs (hoogleraar (em) Musea, Collecties en Samenleving Universiteit Leiden), Pier Terwen (kleinzoon van conservator De Loos-Haaxman), Artha Ament (kleindochter van verzamelaar Anna Resink) en Rick Schoonenbeek-Kegel (verzamelaar Indische kunst).

3 sept. Documentaire Made in Holland: De Grote Gift

2 sept. Artikel Prof. Mr. B. Hugenholtz over de eerste rechtspraak AI en werk

Prof. Mr. B. Hugenholtz heeft een artikel geschreven over de eerste rechtspraak over generatieve AI en het werk. In dit artikel evalueert hij de vroege jurisprudentie over enkele belangrijke vraagstukken rondom AI. Daarbij is de kernvraag: kan het genereren van AI-output door middel van prompts – de gebruikelijke manier om generatieve AI- modellen aan te sturen – leiden tot auteursrechtelijk beschermd werken?

Bron: [ie-forum](#)

28 aug. Paradiso debat

19 aug. BNR nieuws: Amsterdam overweegt zonnepanelen op monumentale panden: ‘Leidt tot reputatieschade’

Vanaf mei: podcast De verdwenen collectie Heppner

U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u lid bent van de VKCR. Mocht u deze nieuwsbrief niet op prijs stellen dan kunt u zich afmelden voor toekomstige nieuwsbrieven via [deze link](#), of door een email te sturen naar nieuws.vkcr@gmail.com. Vragen, aanbevelingen, evenementen en opmerkingen kunnen gericht worden aan Laurens Kasteleijn en Marilix Beernink, namens de redactie.